

Empakk AS

Nedre Frydenlund 13
Skien

Deres ref.:

Vår ref.: 2004/1018
MAB CHIS 455.4

Saksbeh.:

Dato: 2. februar 2006

■ **Empakk AS - konkurranseloven § 12 jf. §§ 10 og 11 - avslag på anmodning om å gripe inn mot Catering Systems AS**

Avgjørelse A2006 – 16

Sakens bakgrunn og innledning

Konkurransetilsynet viser til Empakk AS' henvendelse av 21. september 2004 og annen kontakt i anledning saken. Empakk hevder at Catering Systems AS har klausuler i sine leveringsavtaler som er i strid med konkurranseloven. Videre anføres det at Catering Systems i sine kontrakter gjennom rabattavtaler driver koplingssalg av maskiner til innpakking av mat og emballasje til slike maskiner i strid med konkurranseloven. Empakk anmoder om at Konkurransetilsynet vurderer lovmessigheten av disse forholdene, og at tilsynet skal pålegge Catering Systems å bringe forholdene til opphør. Både Empakk og Catering Systems er tilbydere av maskiner til innpakking av mat og emballasje til bruk i slike maskiner.

Konkurranselovens anvendelse

Konkurranseloven¹ § 11 nedlegger forbud mot et dominerende foretaks utilbørlige utnyttelse av sin stilling. Bestemmelsen tilsvarer EØS-avtalens artikkel 54 og EF-traktatens artikkel 82.

Forbudet i § 11 retter seg mot foretak og oppstiller to vilkår som begge må være oppfylt for at det skal kunne konstateres en overtredelse. For det første må foretaket inneha en dominerende stilling. Dernest må foretakets atferd utgjøre en utilbørlig utnyttelse. Det er flere faktorer som avgjør om et foretak har en dominerende stilling, en viktig indikator er foretakets markedsandel.

Det er en rekke aktører som tilbyr maskiner til innpakking av mat og emballasje til bruk i slike maskiner. I tillegg til Empakk selv finnes fire aktører, Catering Systems, Duniform, Plus-Pack og Færch. Videre selger DYNO enkelte slike produkter, i hovedsak til industri. Det er også utbredt bruk av slike produkter i dagligvarebransjen, hvor blant annet NorgesGruppen ASA er aktiv som produsent.

---

¹ Lov av 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger.

Ifølge opplysninger Konkurransetilsynet har mottatt er aluminiumsemballasje et produkt som kan benyttes for de samme formål som emballasjen Empakk og Catering Systems tilbyr. Det er en rekke andre aktører som tilbyr slike aluminiumsprodukter.

Det fremgår av de opplysninger som er hentet inn at Catering Systems mest sannsynlig har en markedsandel som ikke innebærer at selskapet har en dominerende stilling. Det foreligger heller ikke opplysninger om andre forhold som tilsier at Catering Systems har en dominerende stilling. Det følger av det ovennevnte at forbudet i § 11 neppe er overtrådt i nærværende sak.

Konkurranseloven § 10 forbyr samarbeid mellom to eller flere uavhengige foretak som har til formål eller virkning å hindre, innskrenke eller vri konkurransen merkbart. Bestemmelsen åpner også for at det kan gjøres både individuelle unntak og gruppefritak, jf. tredje ledd.

Forbudet i § 10 første ledd gjelder både konkurransebegrensninger mellom foretak som opererer på samme trinn i omsetningskjeden (horisontalt samarbeid) og konkurransebegrensninger mellom foretak som opererer på ulike trinn i kjeden (vertikalt samarbeid).

Avtalene Konkurransetilsynet er forelagt inneholder klausuler om automatisk forlengelse av kontraktsforholdet dersom avtalene ikke sies opp. Kundene er etter avtalene hindret fra å handle med en annen leverandør og samtidig påberope seg de fordeler/rabatter avtalene med Catering Systems gir rett til. Spørsmålet i denne saken er således om det foreligger et samarbeid mellom Catering Systems og dennes kunder som begrenser konkurransen på en måte som er i strid med forbudet i konkurranseloven § 10.

I vurderingen av om en vertikal avtale inneholder konkurransebegrensninger i strid med § 10 vil flere faktorer være av betydning². Blant annet vil det være av sentral betydning hvor sterk markedsstilling leverandøren og konkurrentene har. I foreliggende sak har Catering Systems mest sannsynlig ikke en dominerende stilling, og kundene har en rekke andre leverandører å velge mellom ved kjøp av maskinvare og emballasje. De enkelte kundene står videre fritt til å velge blant de ulike leverandørene, og flere leverandører kan dekke kundenes behov for en samlet leveranse av maskinvare og emballasje.

På bakgrunn av ovennevnte er det Konkurransetilsynets oppfatning lite sannsynlig at det foreligger en konkurransebegrensende avtale som fyller vilkårene i konkurranseloven § 10.

Ettersom det trolig ikke kan konstateres en overtredelse av konkurranseloven § 10 eller § 11 finner Konkurransetilsynet ikke å kunne prioritere ressurser til ytterligere undersøkelser i saken. Anmodningen om å pålegge opphør avslås derfor.

Avgjørelsen kan påklages innen tre uker, jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd. En eventuell klage stiles til Fornyings- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. Forøvrig vises til vedlagte skjema ”Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak”.

Konkurransetilsynet gjør for øvrig oppmerksom på at foretak som mener seg rammet av en overtredelse av forbudene i konkurranseloven §§ 10 eller 11 selv kan forfølge saken ved å reise sak for de alminnelige domstoler. Man er således ikke avhengig av at Konkurransetilsynet skal involvere seg i saken og eventuelt gripe inn for å kunne beskytte seg mot en overtredelse.

---

² Se Kunngjøring fra EFTAs overvåkingsorgan om retningslinjer for vertikale begrensninger 2002/EØS/26/03 punkt 121 flg.